

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. Deus eiusque intrinseca omnia, ac proinde scientia ipsa diuinæ scientiæ
objectum propriissimè sunt.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

QVÆSTIO V.

An ad Dei scientiam quoad intrinsecam eius rationem aliquod obiectum aliquo modo præcedat?

NONIAM ex obiecto, & potentia tanquam necessariis creatæ cognitionis principiis, ipsam provenire certissimum est: statuto iam, eam Dei scientiam, potentiam intellectuum, non solum metaphysice, sed realiter intentionaliter actus supponere: videndum restat, an aliquod essentia sua obiectum supponat: & quidem tam certum est Dei scientiam circa plura, imo circa omnia creatæ, & increata sua formali representatione versari, quam certum est Deum omniscium esse: id quod & fides, & ratio d. 3. monstrabunt. Adhuc autem inter nos nonnulli fecerunt: An Deus scientiaque ipsa huius obiectum propriæ, & stricte sit: quod examinandum in primis est, ut de præcedentia tam materiali, quam formali, & specificationis scientiæ divinæ tam à Deo, & sequē ipsa, quam à creaturis tanquam obiectis postmodum disputetur.

CERTAMEN I.

Deus, eiusque intrinseca omnia, ac proinde scientia ipsa, divina scientiæ obiectum propriissime sunt.

Herize noster d. 4. de scient. c. 1. primus (quem sciam) essentia, & cognitioni divinæ veram obiecti, & termini eundem cognitionis rationem negavit: quia ad veram rationem obiecti, & termini cognitionis cuiusvis illorum à sua cognitione realem distinctionem necessariam putabat: cuius fundamenti rationes nobis infra obijciemus, ut diluamus. Addit autem ea, quæ reali virtuali distinctione in divinis distinguuntur (ut divinæ proprietates, volitionesque libere) atque prædicata transcendendia, quæ respectu aliorum divinorum prioritatem maioris universalitatis habent, veram, & propriam rationem obiecti, & termini divinæ cognitionis absolute sortiti. Generalis doctrina de necessitate realis distinctionis obiecti, & termini proprii cuiusvis à sua cognitione euerrenda nobis postmodum erit, ut nostram conclusionem statuamus. Nunc autem ea, quæ hic Doctor addit, cum eo principio minime coherere paucis ostendam. Et primo quidem cum prioritas maioris universalitatis prædicatum transcendendum puræ rationis sit, ad veram rationem termini, & obiecti divinæ cognitionis, quæ realem obiecti, & termini à sua cognitione distinctionem per se requirit, sufficiens non erit.

Secundo: si cuiusmodi realis distinctio termini, & obiecti à sua cognitione requiritur, pro magnitudine, vel parvitate, seu pro qualitate distinctionis eorum à sua cognitione ratio obiecti, & termini in eis inveniatur: ergo in distinctis, realiter, virtualiter tantum à sua cognitione, solummodo erit ratio termini & obiecti virtualis, ut in simili contra Salmantinos Dominicanos recentiores confluentes potentiam physicam actuum simpliciter, & absolute talem e sola distinctione virtuali eius à sua intentionem arguebamus. Tercio: si sufficit ad veram rationem termini, & obiecti huius à sua cognitione realis solum virtualis distinctio: cum hæc inter essentiam, & scientiam contingentem seu contingentium, æque, atque inter essentiam, & volitionem liberam in divinis ab Herize & reliquis distinguuntur, realiter, virtualiter inter se adduntur, ea etiam rationem veram obiecti &

termini suæ cognitionis contra Herize habebit. Quarto: quia in nullo signo scientia propria sine obiecto proprio esse potest: atqui pro priori, quo scientia, volitionem (ut eius dux, & sequē teste Herize) præcedit, non præcedit volitio illa, neque contingens, neque necessaria; neque personalia: imo hæc omnia vel tanquam attributa, vel tanquam modi, & termini scientiam (in qua Herize essentiam Dei constituit) consequuntur: ergo pro illo priori aliud ab his, obiectum proprium assignari in huius authoris principiis debet.

Hæc de huius Doctoris inconsequentis. Jam generalis illius doctrinæ euerfione probanda nostra conclusio est. Etenim Deum totum secundum omnia, quæ re ipsa habet, ac proinde eius scientiam, per eandem re ipsa scientiam à Deo cognosci, ac circa ea omnia eius intellectionem intentionaliter penetrative, & comprehensive versari dogma Catholicum est, à Scriptura, Conciliis, Patribus, & Theologis omnibus expressum: Et, ex quo plura alia Catholica, & Theologica dogmata pendunt, de divinis processionibus, aliisque rebus & veritatibus integrantibus Catholicam fidem: atqui de ratione proprii, verique obiecti solum est quod cognitione formaliter repræsentetur cognoscenti, atque illud per eam intentionaliter & repræsentative cognoscens attingat, circa illudque, ut à se cognitum, veretur: ergo Deus totus, scientiaque divina eiusdem scientiæ obiectum proprium verum & stricte dictum est. Illud solum (quod in minori probandum est contra Herize, ut necessitatem distinctionis realis à ratione obiecti, quæ obiectum essentialiter est, à sua cognitione excludamus) expressit S. Th. 1. p. q. 87. a. 3. sic factus: *Est aliquis intellectus* (divinus nempe) *qui est suum intelligere: Et sic in Deo idem est quod intelligat se intelligere, & quod intelligat suam essentiam: quia sua essentia est suum intelligere.* Et præclarus Aristoteles 12. met. c. 9. de divina intellectione scribens ad rem hanc dixit: *Se ipsam ergo intelligit, si est quidem, quod optimum est: & est quidem intellectionis intellectio.* Vbi rationem suo ingenio dignam pressit, quam nos mox exprimemus: sed dices: Hæc probare Deum se, suamque scientiam eadem re ipsa, scientia intelligere, quod in nostri argumenti maiore, nemine dubitante, allumebamus; non autem esse obiectum propriæ, aut in eo solum, quod aliquid intelligatur, & si realiter à sua intellectione non differat, rationem proprii, verique, & stricte dicti obiecti sitam omnino esse ut allumebatur in minori. Contra veros & simul istud probō. Nam esse propriæ, stricte, & vere obiectum, est propriæ & vere mente obijci cognoscenti: atqui Deus totus, eiusque scientia, vere, & propriæ menti obijciatur per scientiam ipsam cuiusmodi obiectis realiter, & quatenus ad scientiam attinet, formaliter idemificatam cum scientia ipsa, eo ipso, quod totus Deus eiusque scientia per se ipsam vere, & propriæ intelligatur: ergo illis Aristotelis, & S. Th. verbis memoratis continetur, probaturque particula illa *solum*, quæ probanda solum restabat.

4. Probat, secundo eadem particula *solum* minoris illius. Nam, licet obiectum cognitionis creatæ sæpe à cognitione sua realiter distinguatur, non distinguitur ex munere, seu ratione rei repræsentabilis, seu repræsentatæ vere, ac non fide per illam sed ex munere comprehensionis actui suæ cognitionis: quia in potentia cognoscitina creatæ non est adequata virtus actus cognitionis talis, vel talis obiecti: tum, quia linea actiuitatis suæ ad cognoscendum hoc obiectum, vel illud indifferens est: tum, quia omnia prædicata cognitionis huius obiecti determinati, imo neque obiecti, illi non correspondent: quare, vel actiuitate partiali obiecti, vel speciei, quæ ab illo frequenter actus procedit, compleri, determinarique actus indifferenter, & insufficientia actus illius porcinæ debet. Atqui munus repræsentati, vel repræsentabilis vere, & propriæ per cognitionem est ratio veri & proprii obiecti, neque distinctionem realem à sua cognitione requirit: licet munus aliud comprehensionis actui ad illam realem ab ipsa distinctionem requirit: ergo ratio propria obiecti veri non dicit distinctionem realem à sua cognitione, sed solum ea intelligi, & repræsentari. Minoris prima pars constat: quia munus principij actui rei rectu cognitionis est agendi physice, & actuum; munus autem obiecti respectu eiusdem cognitionis est pati-

suam illius; scilicet, quod ea cognoscatur, attingatur, & repræsentetur. Constat etiam: quia plura obiecta, quæ per species à Deo inditas cognoscuntur à nobis sapere, & ab Angelis frequenter, vera & propria suorum cognitionum obiecta sunt; & tamen actiue ad illas non concurrunt, ac demum plura pro statu possibilitatis, & futuritionis conditionate (ad agendum, scilicet ineptè) obiecta vera, & propria sunt suæ cognitionis. Secunda vero minoris pars (quod scilicet munus hoc passiuum cogniti repræsentati, aut repræsentabilis per cognitionem distinctionem realem ab ea non requirat) probatur facile. Tum, quia neque fieri passiuè physice effectum, realem distinctionem à sua physica actione repositum, quia munus illud cogniti repræsentati, ac repræsentabilis (in quo rationem propriam stricti & proprii obiecti esse monstrauimus) proprie & verè in Deo, cuiusque scientia cum identitate summa cum ipsa stare certissimum, & dogmaticum est.

5. Probatur secundo conclusio: quia, licet in creatis non deatur potentia vitalis, sine physica actiuitate sui termini, ac proinde reali distinctione adequata ab illo; at quia, quæ intentionalis potentia, eam distinctionem ab illo non requirit, datur in Deo vera potentia notionalis, etiam actiua, sine eiusmodi distinctione & actiuitate physica; ergo, licet obiectum cognitionis creatæ distingui ab ea realiter debeat, vel ratione actiuitatis in illam, vel aliunde: quia tamen id ratione obiecti, & termini repræsentati per suam cognitionem non habet, dabitur in Deo ratio propria & stricta obiecti sine ulla reali distinctione à sua cognitione. Terrio probatur conclusio: quia nulla propria operatio potest dari in vilo genere sine termino proprio, sicut nec sine principio: imo, neque sine alterutro, adhuc concipi vlatenus potest: atqui terminus proprius operationis intentionalis, seu, quod idem est, cognitionis, est proprium obiectum: ergo nulla vera cognitio seu operatio intentionalis dari potest sine proprio, & vero obiecto: sed intellectio diuina verè & proprie intellectus & operatio intentionalis est: ergo nequit dari sine proprio & vero obiecto. Pergo: nihil creatum potest esse proprium obiectum, sine quo non sit intellectio diuina; ne diuinum aliquid à creaturis in aliquo statu, adhuc possibilitatis intrinsecæ earum, dependeat, ac proinde maioris necessitatis, & constantiæ in sui existentia non sit, quam creaturæ, etiam possibiles, nec sit ens summè necessarium comparatiue, vt esse Deum ostendimus controuers. I. d. vltim. de omnipot. ergo obiectum proprium, seu terminus proprius intellectus diuine debet necessario esse diuinum aliquid ab ea realiter indistinctum, ipsique re ipsa identificatum: tantum abest, vt Deus cuiusque scientia proprium obiectum & terminus proprius diuine intellectus non sit, vt nihil præter Deum ipsum obiectum proprium & necessarium sine quo non diuine intellectus esse queat.

6. Quarto probatur conclusio ratione ab Aristotele attracta: quia diuina cognitio è prædicato diuine debet esse infinita physice & metaphysice per denegationem termini, etiam extrinseci, vt vniuersum de omni prædicato diuino ostendebamus controu. I. ac proinde debet esse summa, siue vt Aristoteles recitatus aiebat num. 3. *quod primum est*, in sua linea intellectus: Ergo debet esse omniscientia, seu intellectio proprie omnis obiecti proprii, & verè intelligibilis: atqui Deus cuiusque scientia est proprium, & verum obiectum intelligibile: ergo Dei totius, cuiusque scientiæ tanquam veri obiecti intelligibilis cum ipsa identificari intellectio, & scientia, diuina scientia, & intellectio est: ac proinde Deus cuiusque scientia huius metaph. scientiæ verum & proprium obiectum est. Ex hac sane ratione constat, obiectum, & terminum verum, ac proprium scientiæ, vniuersum loquendo, ne formaliter quidem, nedum realiter, à sua scientia, aut cognitione, distingui debere; licet realiter à creatura sua cognitione debeat differre.

7. Oppones obiectum à sui cognitione differre debere, ex S. Thom. 3. controu. 9. cap. 26. argum. 3. dicente: *ipsum intelligere, quod intellectus intelligit, alienius obiecti est. Vnde oportet, quod vel procedatur in infinitum, vel, si est deuenire ad primum intellectum, hoc non erit primum intelligere*: quia, scilicet, esset sui ipsius intellectio, seu intelligere, quod repugnat. Ratio autem est:

quia intellectio est vera relatio ad suum obiectum, verèque illius repræsentatio; nihil autem seipsum repræsentare, realiter respicere potest. Respondent nonnulli, obiectum inadæquate solum, non autem secundum se totum à sui cognitione realiter distingui debere: vt patet in hoc iudicio, *omnis propositio est expressio atque assensus, vel dissensus circa iudicatum*, in cuius obiecto necessario hæc eadem propositio cum reliquis aliis sub termino *omnis* continetur: quare eius obiectum inadæquate solum ab ea cognitione, & propositione distinguitur. Cum autem scientia diuina non in seipsam seorsum feratur, sed in Deum totum, in quo plura alia continentur, eius obiectum ab ipsa scientia inadæquate diuersum erit: quod ad obiecti proprii rationem satis est. Sed certe, vel admittitur cognitionis ad suum obiectum realis relatio, ac proinde realis distinctio ab illo, vel secus. Si primum: Cum ad terminum realem, atque vt re ipsa est, realis relatio esse debeat: atque in Deo realiter sumptum simplicissimo & indiuisibili, vnum, & aliud non sit, ad idem ipsum diuina scientia terminabitur realiter cum respicit, ac repræsentat essentiam, atque cum repræsentat æternitatem, vel scientiam: nec locus erit partiali vel totali obiecto, vt re ipsa est realiter transcendentaliter repræsentato: cum, vt sic indiuisibilis sit, nec partibus constet.

8. Secundo non minoris repugnantie est aliquid ad seipsum simul cum aliis, quam ad se seorsum sumptum referri. Respondit Magister Didacus Daza secundum diuerfas formalitates rectè posse idem cogniti, & cognitionem esse: atque ita euenire scientiæ diuine: vt formaliter sumpta sit sui ipsius identicè realiterque sumptæ cognitio. Id quod exemplo illius propositionis vniuersalis confirmari etiam poterat. Sed perit prima impugnatio data contra solutionem primam. Sic enim in cognitione realis, & physice respectus, transcendentalisque relatio ad suum obiectum, ac proinde vtriusque realis distinctio, formalis eiusdem scientiæ à seipsa diuersitas nihil conferret. Secundo cum identitas realis scientiæ cum diuinis aliis non destruat scientiæ formalitatem, sed solum metaphysicam eius ab aliis prædicatis diuinis præcisionem, rationisque ratiocinata distinctionem, si in seipsam, vt realiter identificatam cum diuinis aliis feratur, referaturque, in seipsam secundum suam veram formalitatem referetur, ac simul in alia: quare solutio hæc penetrata in primam recidit; solum enim responderet scientiam non posse esse sui ipsius adequatum obiectum, bene tamen cum aliis, cum quibus adequatum obiectum constituitur: quare & solutionis primæ impugnationibus patet. Propterea dixi posse exemplo illius propositionis vniuersalis confirmari. Illud autem exemplum ad rem non esse facile ostenditur. Siquidem propositio illa vniuersalis non habet seipsam pro obiecto secundum speciem & peculiarem rationem, sed solum rationem communem propositionis, & singularitatis: quomodo propositio omnis vniuersalis indiuidua omnia tantummodo coeret. Equis enim indiuidua omnia speciei vnius secundum indiuiduationes in particulari cognoscit, dum vniuersalem profert propositionem?

9. Negandum igitur est cognitionem & representationem obiecti vniuersum realem physicum transcendentali respectum ad obiectum & repræsentatum imbibere: non quidem, quia solum prædicamentalem ex ipsa, & obiecto constam dicat (vt asseruit doctus, & acutus alias VVadingo d. 6. incarnat. dub. 6. §. 4. num. 80.) sed, quia operatio & modus ac repræsentatio vera quidem, & realis, sed intentionalis est: de cuius proinde ratione non sit realiter, imo neque formaliter differre: licet ob rationes alias in creatis cognitionibus realis à suis & physica distinctio necessaria sit, vt statim dicemus. Constat id quidem in diuina sui, ac Dei, cum quo re ipsa identificatur, cognitione, rationibusque pro hac veritate hæctenus datis. Secundo: quia non minus est operatio intentionalis realis & vera intellectio respectu potentiæ intellectiue, quam respectu obiecti: & tamen cum potentia hac re ipsa identificatur, vt vidimus. Imo actionem physicam cum altero extremo, scilicet termino identificari posse, de factoque sapè identificari realiter cum termino per ipsam productio communiter Auctores docent. Imò & cum principio actiue æquè identificari quan-

doqna

doque verosimilius esse ostendimus: quare in Deo scientiam, & obiectum realiter, imo & formaliter identificari posse, licet in creatis, ne realiter quidem, identificari queant: proinde in his realiter physicè respectiva transcendentaliter sui obiecti cognitio omnis sit, facile fidebitur.

10. Primo: quia creata cognitio, cum solum entia rationis, sua quasi activitate facere possit, reliqua cognoscenda, quæ non ficta, sed vera cognoscibilia sunt, supponere necessario debet: maximè, cum cognitio indicativa est, quæ materiam iudicii necessario supponit: nequit autem ipsam cognitionem supponere, ne sit antequam esse, non solum physicè, sed & mente concipiatur. Secundo: quia vis cognoscitiva, & cognitio eo magis minime sibi commutatorum cognoscitiva est, quo perfectior, imperfectiorve est. Hinc imperfectiora animalia nihil suorum actuum percipere valent: atque è sensibus, externi (qui imperfectiores sunt, adhuc in brutis perfectioribus) suos alius non percipiunt: quos tamen internus percipit sensus in virtute: si ergo supra suos actus reflexiva virtus à perfectione potentie cognoscitivæ debet provenire, ut ex experimentis evincitur, fiet sane, imperfectam, nec summè cognoscitivam potentiam, non summè, sed valde limitatam virtutem reflexivam supra actus suos habere posse: ac proinde eodem actu non posse supra ipsum reflectere: posse autem ita reflectere divinam, quæ summè cognoscitiva potentia est, nihilque ex prædicato entis à se, ad sui, luxque cognitionis & scientiæ existentiam supponere potest: maximè, quia alias infinita ac summa scientia non esset.

11. Testimonium ex S. Th. pro necessitate distinctionis realis scientiæ à suo obiecto, distorto sensu adducitur: ut plerique testimonia ab unoquoque pro sua sententia induci solent. Id quod, vel inde satis constat, quod expresse loco à nobis citat, ex 1. parti, de scientia Dei loquens dicit: primum cognoscitivum, seu intellectum, qui Deus est, primamque eius scientiam esse idem ipsum primum intelligibile: loco ergo opposito ex 3. contra gentes agit expresse de amore & intellectu creatis: disputans in quoniam eorum actuum nostra formalis beatitudo consistat in creatis autem non negamus obiectum, & actum, siue intellectum, siue amoris primum intelligibile esse non posse. Illud denique de representatione, quæ realiter à representatione debet differre, de intentionali representatione falsum esse ex dictis constat: imo Rex ut potest seipsum in scena representare: sequè Christus Dominus seipsum in cruce patientem, macta: unque crucem, in incurrente Eucharistiæ sacrificio, quod illius crucem memoriale & representatio est, representat.

CERTAMEN II.

Deus solus, & quia Deus, siue secundum essentiam specificatum divine scientiæ formaliter est.

1. Recentiores Complutenses, cum quibus ingenij quam animi distidium nobis, tam in philosophicis, quam in Theologicis semper fuit, manuscripto de volunt, negant Deum suæ scientiæ, etiam prout in Deum ipsum fertur, specificatum obiectum esse: licet verum obiectum sit: quia specificatio, vera quædam causalitas specificantis in specificatum est, atque huius ab illo dependentia, quæ eisdem ad seipsum esse nequeunt: quia vero facile huic argumento distinctione virtuali satisfieri posse putant (cum tamen inter Dei scientiam respectu sui nulla virtualis distinctio intercedat) aliter conclusionem probant: quia infinitas cognitionis, & representationis divine competit divine cognitioni præcisè: quia Dei, & divina est: ergo non sumitur ex Deo, ut obiecto. Probant autem: quia alia attributa omnia infinita sunt, prædicto: imo, cum habeant obiectum creatum ut patet in omnipotentia: inde vero probant consequentiam: quia si prædicato divini, seu quod Dei possessivè sit competit

divinæ cognitionis sui, suæque representationis infinitas tota, competit quidem ei & prædicato superiori, & communis attributis omnibus omnibus: quare impertinenter se habebit ad illam Deus, ut obiectum: sicut, quia cognitio Angelici ex prædicato accidentis substantiæ spiritualis superius est, omnibus eius accidentibus contentis spiritualitas, quod sit huius obiecti spiritualis, vel materialis impertinenter est ad eius spiritualitatem. Confirmantur: quia opera humanitatis Christi independentè ab obiecto honesto infinitum habent valorem: præcisè ex infinita operantis dignitate proveniente ex unione hypostatica: ergo, & cognitio divina infinitatem habebit independentè ab obiecto vilo, & sola Dei cognoscens infinita perfectione. Neque enim minus repugnat, actum, & operationem infinitæ essentia divine limitatæ perfectionis esse, quam limitati meriti actum naturæ unitæ Deo hypotharicæ. Cum non magis determinata sit dignitas unionis ad infinitum meritum, & valorem suorum operum, quam infinitas naturæ ad infinitatem suorum actuum.

2. Histamen non obstantibus vera nostra conclusio est: scientiam Dei à Deo ipso non solum, ut intelligente intentionaliter actus, sed ab ipso, ut obiecto verè specificari adæquatè, ut communiter Theologi dicunt: qui propterea Deum suæ scientiæ primarium, & specificatum obiectum vocant: reliqua vero creata secundarium: ita sentiunt S. Thom. 1. par. qu. 19. art. 5. Vbi eius interpretes Caiet. & Dominicani reliqui, Vasquez ibi & d. 60. Arrub. d. 29. cap. 3. Magn. Albert. in 1. d. 35. art. 1. Agyd. qu. 3. Dur. quæst. 2. Argentina qu. 1. Scotus quæst. 1. § ad ista, Alen. 1. par. qu. 23. met. 1. & 2. atque qu. 25. metaph. 2. art. 2. Henricus quodlib. 9. qu. 2. & uno verbo fere Theologi omnes: & quidem nihil creatum, siue possibile, siue futurum scientiam Dei specificare posse facile probatur: quia si ab eis specificaretur maioris necessitatis, quam creata, à quibus specificaretur, scientia Dei esse non posset: id quod cum summa divinorum omnium, adhuc comparativa, necessitate stare minime potest. Secundo hoc volunt Doctores omnes, qui creaturas obiectum secundarium divine scientiæ esse docent: quod autem Deus suæ scientiæ specificatum sit, probatur primo ex consensu Theologorum etiam, qui Deum obiectum primarium suæ scientiæ esse teneant. Neque enim obiectum scientiæ primarium est, quod est nobilius illorum, quæ per illam representantur. Alioqui è duobus æque primo per eandem cognitionem representatis nobilius obiectum primarium esset: ac proinde altero, ex representatione etiam, deficienter cognitio eadem in creatis perseveraret: dum tamen nobilius aliud representaretur, quamdiu enim obiectum primarii cognitionis perseveraret, perseveraret etiam cognitio: quia hoc solum est obiectum per se illius: secundaria vero obiecta eius, sunt obiecta per accidens.

3. Respondent Recentiores Deum dici, esseque obiectum primarium, & motuum suæ scientiæ, non, quia nobilius præcisè illius obiectum est: sed, quia, licet de se Deus, ut intellectus, determinatus sit, ut quandoque cognoscat infinite cognoscat, habeatque infinitam cognitionem: tamen Deus ipse, ut obiectum movet obiectivè, ut de facto ea infinita scientia, & cognitio sit: ac proinde trahit ad se illam infinitam cognitionis perfectionem, quam eidem cognitioni, ut intellectus determinat Deus. Contra tamen est: quia vel, ita determinatus est Deus, quia intellectus, ut infinite cognoscat, quandoque cognoscat, ut quodcumque obiectum occurrat menti divine movere possit, ut de facto sit ea infinita cognitionis perfectio, ad seque illam trahere independentè ab eo quod Deus ipse divine menti obduceretur, & cognoscat, vel non? Si primum æque verumque, creatura, & Deus primarium scientiæ divine obiectum erunt: obiectum primatum obiectis è forma nobilitatis, & perfectionis entitativæ eorum primatum contra omnes, & ratione facta deferat: quod refugiescas. Si autè sine Deo cognitio nequit esse ea motio obiectiva, ut de facto sit ea infinita perfectio divine cognitionis, ad quam Deus, ut intellectus non aliter determinatus est, quam sub conditione, quod Deus per cognitionem menti divine obiciatur: ergo non est Deus, ut intellectus, adæquata ratio, & principium absolute infinite perfectionis suæ scientiæ, sed solum in adæquatum, quod completur Deo ipso, ut obiecto, & sub conditione, quod Deus, ut obiectum moveat ad sui cognitionem intentionaliter. Hoc autem ipsum est esse obiectum